

David O. Russell

En god film skal være foruroligende, sjov, anderledes, og den må gerne være kommerciel, ifølge David O. Russell. I den utraditionelle og genrefornyende Golfkrigsfilm *Three Kings* lykkedes dette mål til fulde for en instruktør der selv udnævner sine favoritfilm fra 1970'ernes Nye Hollywood som sin selvbestaltede 'filmskole'

David Owen Russell (f. 1958) rejste efter universitetet til Nicaragua hvor han arbejdede på et undervisningsprogram for analfabeter. Først som 28-årig tog han beslutningen om et karriereskift og begyndte at skrive hvad han selv betegner som 'dårlige manuskripter'. Hans første film, *Spanking the Monkey* (1994), gav ham publikumsprisen ved den, for uafhængigt producerede film, så vigtige Sundancefestival. Det er en misantropisk, kulsort komedie om et incestuøst forhold mellem en mor og en søn og i mere overordnet forstand om det generelt problematiske i at løsrive sig fra sine forældre. Den medicinstuderende Ray (Jeremy Davies) er tvunget til at passe sin sengeliggende mor (Alberta Watson), der har brækket benet. Hun vil helst ikke have, at han er for længe væk når han går tur, for han skal helst ikke mødes med nabopigen, men han må gerne massere hendes ben dér hvor gipsen slutter øverst på låret! En foruroligende film fordi moderens omklamring bliver grænseoverskridende og Rays seksuelle frustrationer er spændte. Filmens titel er slang for at masturbere og heller ikke dét kan Ray få lov til. Hver gang han går i gang på badeværelset, piber og kradser den bortrejste fars racehund højlydt på døren. Men det seksuelle samkvem med moderen gør det tydeligt for

den forpinte Ray, at han må væk. Og efter at det er mislykkedes for ham at begå selvmord ved at kaste sig ud fra en klippeafsats, ser vi ham i filmens slutning blive taget op af en truck på landevejen - nu er han på vej væk.

I sin anden film, *Flirting with Disaster* (1996), tager Russell - i et hæsblesende tempo - fat på screw ball-genren. Igen er udgangspunktet en lille familie hvor faderen Mel Coplin (Ben Stiller) ikke føler, at han kan give sit otte måneder gamle barn et navn eller gå i seng med sin kone Nancy (Patricia Arquette), før han har fundet frem til sine biologiske forældre. De begiver sig ud for at opsøge dem sammen med den kiksede familiekonsulent Tina Kalb (Tea Leoni). Senere slutter et par homoseksuelle betjente sig til selskabet; den ene er Nancys ven fra gymnasiet. I en sand kønnenes komedie går det heller ikke bedre end at Mel bliver tiltrukket af Tina og Nancy flirter med den homoseksuelle gymnasieven Tony. Men hvor en traditionel komedie ville ende med at de går i seng med hinanden, så bliver Nancy og Tony f.eks. taget på fersk gerning af Mel, hvor Tony slikker hendes armhule. Et af flere eksempler på Russells intention om, stille men støt, at undergrave de gængse genreforventninger.

I sine to første film udforskede Russell

Three Kings

det at finde sin identitet i forhold til, eller måske nærmere på trods af, sin biologiske familie. Det blev gjort i et klart og realistisk billedsprog, med hang til montage af rituelle handlinger.

Combat-vérité – 'this is a media war'.

Russells væsentligste film er *Three Kings* (2000), som er en satirisk krigsfilm, der foregår i Irak umiddelbart efter Golfkrigens afslutning i marts 1991. De tre 'konger' spilles af George Clooney, Mark Wahlberg og Ice Cube med Spike Jonze som fjerde musketer. De finder et kort med angivelser af, hvor Saddam har gemt det guld, som han angiveligt stjal fra Kuwait, og så går den vilde skattejagt. Men undervejs udvikler de raske soldater en

samvittighed og viser sig til slut som sande humanister, da valget står mellem enten ussel mammon eller at hjælpe irakiske modstandsfolk i sikkerhed over grænsen til Iran. Stilistisk er filmen blevet kaldt for en 'combat-vérité', med dynamisk brug af kamerabevægelser rundt, forbi og hurtigt op til vore helte, der ligeledes er i bevægelse, kombineret med utraditionelle vinkler og fraværende establishing-shots. Swishpans bruges til at vise et projektils vej til målet, da 'kongernes' første reelle dræbende skud affyres mod Saddams soldater. Og special effects-shots viser kroppe der penetreres af projektiler og følger kuglens ødelæggende vej gennem de menneskelige indvolde. *Three Kings* er ikke en 'body-count'-film, den

individuelle død er konkret, smertefuld og fatal. Kugle-sekvenserne giver derfor mening, i den forstand at krig grundlæggende handler om at destruere den menneskelige krop så effektivt som muligt.

Inspirationen fra både *The Dirty Dozen* (1967, *Det beskidte dusin*), *M.A.S.H.* (1970) og *Kelly's Heroes* (1970, *Kellys helte*) er tydelig, men Russell finder sin

egen ekspressive visuelle stil i skildringen af den verdensberømte medie-krig. Han kombinerer elegant et nuanceret fjendebillede, en tør humor, et actionfyldt plot, med en kritisk skildring af krig og mediedækning, som to sider af samme sag. Russell bliver dermed en lovende elev fra sin egen 'filmskole', 1970'ernes Nye Hollywood-film, og fremstår som en billedskabende og genrefornyende instruktør med både holdning og happy end.

Helle Kannik Haastrup

Litteratur

- Hoberman, J. (2000): "Burn, blast, bomb, cut" in http://www.bfi.org.uk/sightandsound/2000_2/burn-blast.html.
- Levy, Emanuel (1999): "Manhattan Neurosis – David O. Russell" in *Cinema of Outsiders. The Rise of the American Independent Film*, New York University Press, New York.
- Merritt, Greg (2000): "1990-1999 The New System" in *Celluloid Mavericks. A History of Independent Film*, Thunder's Mouth Press, New York.

Filmografi

- 1994 Spanking the Monkey
1996 Flirting with Disaster
2000 Three Kings